

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾**

z dnia 2007 r.

w sprawie warunków i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na programy i przedsięwzięcia określone przez ministra oraz na stypendia naukowe dla młodych naukowców

Na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 85, poz. 727 i Nr 179, poz. 1484 oraz z 2007 r. Nr, poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych przeznaczonych na:

- 1) finansowanie programów lub przedsięwzięć określanych przez ministra właściwego do spraw nauki, zwanego dalej „Ministrem”;
- 2) stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców, którzy nie ukończyli 35 roku życia, zatrudnionych w jednostkach naukowych;
- 3) finansowanie, w ramach programów i przedsięwzięć określanych przez Ministra, projektów służących zapewnieniu krajowego wkładu publicznego do badań naukowych finansowanych w ramach regionalnych programów operacyjnych przez samorządy województwa.

§ 2.

Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa - ustawę z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki;
- 2) ministerstwo - urząd obsługujący Ministra;

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej – nauka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 131, poz. 912).

3) zespół - zespół specjalistyczny lub interdyscyplinarny powołany na podstawie art. 30 ust. 1 lub 2 ustawy.

§ 3.

1. Programy lub przedsięwzięcia określone przez Ministra realizowane są przez Ministra.
2. Programy lub przedsięwzięcia określone przez Ministra mogą być również:
 - 1) realizowane we współdziałaniu z innymi jednostkami organizacyjnymi posiadającymi osobowość prawną, niebędącymi jednostkami naukowymi lub
 - 2) zlecane do realizacji jednostkom, o których mowa w pkt. 1,
- na podstawie umowy.

§ 4.

1. Programy lub przedsięwzięcia określone przez Ministra powinny być zgodne z polityką naukową i naukowo-techniczną państwa, a ich realizacja powinna przyczynić się do zwiększenia innowacyjności gospodarki.
2. Programy lub przedsięwzięcia określone przez Ministra powinny zawierać:
 - 1) przedstawienie stanu wyjściowego w obszarze objętym programem lub przedsięwzięciem;
 - 2) cel i planowane efekty;
 - 3) schemat realizacji, w tym:
 - a) wskazanie adresatów programu lub przedsięwzięcia,
 - b) określanie zasad udzielania wsparcia,
 - c) określenie wielkości i okresu wsparcia;
 - 4) założenia wykonawcze dotyczące:
 - a) organizacji i zasad zarządzania realizacją programu lub przedsięwzięcia,
 - b) harmonogramu realizacji,
 - c) finansowania ze środków finansowych na naukę oraz z innych źródeł,
 - d) ewaluacji realizacji.
3. Do kosztów badań naukowych prowadzonych w ramach programów lub przedsięwzięć określanych przez Ministra mogą być zaliczone koszty zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, zaliczanej do środków trwałych zgodnie z odrębnymi przepisami, niezbędnej do ich prawidłowej realizacji.
4. Wzory:

- 1) wniosku o przyznanie środków finansowych na uczestnictwo w programie lub przedsięwzięciu,
- 2) sprawozdania rocznego,
- 3) raportu końcowego z realizacji zadań objętych wnioskiem o przyznanie środków finansowych na uczestnictwo w programie lub przedsięwzięciu,

- są określone w załącznikach do programu lub przedsięwzięcia.

5. Ustanowienie programu lub przedsięwzięcia określonego przez Ministra oraz treść programu lub przedsięwzięcia, wraz z załącznikami ogłaszane są w biuletynie wydawanym przez Ministra oraz zamieszczana na stronie internetowej ministerstwa.

§ 5.

1. Wniosek o przyznanie środków finansowych na uczestnictwo w programie lub przedsięwzięciu składa się w terminach określonych w ogłoszeniu dotyczącym ustanowienia programu lub przedsięwzięcia, przy czym program może przewidywać przyjmowanie wniosków w trybie ciągłym.

2. Wnioski są oceniane:

- 1) przez powołany w tym celu zespół, który przedstawia Ministrowi propozycje finansowania poszczególnych zadań objętych programem lub przedsięwzięciem w ramach środków finansowych, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 4 lit. c, albo
- 2) przez jednostkę organizacyjną posiadającą osobowość prawną, niebędącą jednostką naukową, w trybie określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy.

3. Przy ocenie wniosków uwzględnia się kryteria określone w programie lub przedsięwzięciu, obejmujące w szczególności:

- 1) zgodność planowanych zadań z celami programu lub przedsięwzięcia;
- 2) ocenę prawidłowości wywiązywania się wnioskodawcy z realizowanych uprzednio zadań finansowanych ze środków finansowych na naukę;
- 3) ocenę dotychczasowej działalności wnioskodawcy w obszarze objętym programem lub przedsięwzięciem

- z tym, że kryteriom wymienionym w pkt. 1-3 przydaje się różną wagę w zależności od programu lub przedsięwzięcia.

4. Środki finansowe na realizację zadań są przekazywane jednostce naukowej lub innemu uprawnionemu podmiotowi na podstawie umowy, określającej warunki realizacji, finansowania i rozliczenia wykonania zadań.

§ 6.

W ramach oceny realizacji zadań wynikających z umowy, o której mowa w § 5 ust. 4, uwzględnia się:

- 1) sprawozdania roczne i raport końcowy oraz wyniki kontroli, o której mowa w art. 19 oraz 19a ustawy;
- 2) szczegółową weryfikację sprawozdań rocznych i raportu końcowego pod względem merytorycznym oraz formalnym dla reprezentatywnej próby 10% projektów, realizowanych w ramach programu lub przedsięwzięcia, przeprowadzoną przez odpowiedni podmiot, o którym mowa w § 5 ust. 2.

§ 7.

1. Stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców, ustanawiane przez Ministra, są przyznawane w drodze konkursu.

2. Wniosek o przyznanie stypendium naukowego składa osoba, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy, w terminie do dnia 31 marca danego roku, według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Do oceny wniosków o przyznanie stypendiów naukowych oraz zaproponowania wysokości stypendium Minister powołuje zespół.

4. Przy ocenie wniosków uwzględnia się następujące kryteria:

- 1) wyróżniający się poziom prowadzonych badań naukowych;
- 2) dotychczasowy dorobek naukowy, w tym nagrody i wyróżnienia;
- 3) dotychczasowy dorobek w zakresie zastosowań praktycznych badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności zgłoszenia patentowe, patenty (w tym wykorzystane gospodarczo), oraz inne formy wdrażania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w praktyce gospodarczej;
- 4) znaczenie prowadzonych badań naukowych dla realizacji celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa.

5. Środki finansowe na wypłatę stypendium przekazywane są stypendyście na podstawie umowy, w ratach miesięcznych. Kwota stypendium określona przez Ministra nie ulega waloryzacji.

6. W przypadku zaprzestania działalności naukowej przez stypendystę w okresie pobierania stypendium, podlega ono zwrotowi na warunkach określonych w umowie.

§ 8.

1. Należności finansowe wynikające z rozliczenia środków finansowych przyznawanych na cele, o których mowa w § 1, mogą być umorzone w całości lub w części, jeżeli wystąpi jedna z następujących przesłanek:

- 1) dłużnik będący osobą prawną został wykreślony z właściwego rejestru, a odpowiedzialność za długi nie przeszła na osoby trzecie;
- 2) dłużnik będący osobą fizyczną zmarł;
- 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- 4) zostały zastosowane umorzenia w ramach zawartego układu z wierzycielami dłużnika;
- 5) sąd oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub umorzył postępowanie upadłościowe.

2. Należności finansowe wynikające z rozliczenia środków finansowych, o których mowa w ust. 1, mogą być umorzone w całości lub części bez zaistnienia przesłanek wymienionych w ust. 1, jeżeli:

- 1) wystąpiła nadzwyczajna zmiana stosunków gospodarczych, której strony nie mogły przewidzieć w dniu otrzymania dotacji lub zawierania umowy, z powodu której zapłata należności przez dłużnika groziłaby znacznym pogorszeniem jego sytuacji ekonomicznej;
- 2) wystąpiły ważne okoliczności losowe niezależne od dłużnika;
- 3) jest to uzasadnione ryzykiem naukowym wynikającym z charakteru wykonywanych badań.

§ 9.

1. Umorzenia należności finansowej w całości lub w części, odroczenia terminu spłaty lub rozłożenia na raty Minister może dokonać na uzasadniony wniosek dłużnika lub z urzędu.

2. Spłata należności finansowej odroczonej lub rozłożonej na raty następuje na podstawie umowy zawartej z dłużnikiem.

§ 10.

1. Środkami finansowymi na naukę, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy, przeznaczonymi na współfinansowanie programów lub przedsięwzięć dysponuje Minister w trybie określonym w przepisach dotyczących tych środków.

2. W przypadku współfinansowania realizacji programu lub przedsięwzięcia określonego przez Ministra ze środków, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy, stosuje się przepisy dotyczące tych środków, odnoszące się do warunków, trybu i kryteriów finansowania zadań.

§ 11.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Załącznik do rozporządzenia Ministra
Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia (poz.....)

WZÓR

Wniosek o przyznanie stypendium naukowego

1. INFORMACJE O KANDYDACIE

Kandydat

imię

nazwisko

nazwisko panieńskie

imiona rodziców

tytuł zawodowy

stopień naukowy

data urodzenia

nr dowodu osobistego

Adres zamieszkania

ulica

miejsowość

kod

telefon

tel. kom.

e-mail

Adres do korespondencji (jeżeli jest inny niż powyżej)

ulica

miejsowość

kod

telefon

2. JEDNOSTKA NAUKOWA ZATRUDNIAJĄCA KANDYDATA

Nazwa i adres jednostki

(dla szkół wyższych należy podać także
podstawową jednostkę organizacyjną zgodnie
ze statutem szkoły, wraz z jej adresem)

Telefon, fax, e-mail, www

NIP, REGON

3. Okres, na który proponuje się przyznać stypendium naukowe (nie dłuższy niż 3 lata)

4. INFORMACJE O KANDYDACIE

- 1) Informacje o pracy zawodowej, miejscach zatrudnienia i zajmowanych stanowiskach
- 2) Przebieg pracy naukowej: nazwa szkoły wyższej, instytutu lub innej jednostki organizacyjnej, data uzyskania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego stopnia naukowego, informacja o uzyskanych stopniach i tytułach naukowych
- 3) Dziedzina nauki i dyscyplina naukowa reprezentowana przez kandydata oraz tematyka badań naukowych lub prac rozwojowych
- 4) Informacje o pracach wykonanych w okresie 4 lat przed złożeniem wniosku (maks. 10 pozycji, podać miejsce i datę publikacji, udział przy realizacji projektów badawczych, informacje o wdrożeniach wyników prac badawczych i rozwojowych kandydata)
- 5) Doświadczenie naukowe zdobyte w kraju i za granicą (kraj, instytucja, rodzaj pobytu, okres pobytu, jednostka delegująca)
- 6) Opinia o kandydacie sporządzona przez jego opiekuna naukowego
- 7) Inne informacje przydatne przy rozpatrywaniu wniosku

Miejscowość i data

Podpis kandydata

OŚWIADCZENIE KANDYDATA

Wyrażam zgodę na zamieszczenie moich danych osobowych zawartych we wniosku w zbiorze danych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz na przetwarzanie tych danych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.)

Podpis kandydata

UZASADNIENIE

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2004 r. Nr 238 poz. 2390, z późn. zm.), do art. 15 dodano ust. 5, nakładający na ministra właściwego do spraw nauki obowiązek wydania rozporządzenia regulującego warunki i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na programy i przedsięwzięcia określone przez ministra oraz na stypendia naukowe dla młodych naukowców.

Dotychczas kwestie te regulowane były w rozdziale 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Informatyzacji z 4 sierpnia 2005 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę (Dz. U. Nr 161 poz. 1359). Praktyka wykazała jednak, że obowiązujące przepisy są zbyt szczegółowe i częściowo niespójne. Utrudniało to w wielu przypadkach realizację polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Pojawiła się zatem potrzeba uproszczenia reguł finansowania programów lub przedsięwzięć Ministra oraz stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców, aby działania w tym zakresie były jak najbardziej efektywne.

W § 3 przedmiotowego rozporządzenia wskazano podmioty, które mogą realizować programy lub przedsięwzięcia określone przez Ministra. Zgodnie z proponowaną regulacją prawną, programy lub przedsięwzięcia określone przez Ministra mogą być realizowane, jak dotychczas, przez Ministra oraz w ramach współpracy Ministra z innymi jednostkami, a także – po raz pierwszy – mogą być zlecane do realizacji tym jednostkom na podstawie umowy.

Następnie przedstawione zostały niezbędne elementy, jakie powinien zawierać program lub przedsięwzięcie. Zostały one określone tak, by tworzenie, wdrażanie i ewaluacja programu lub przedsięwzięcia stwarzały jak najmniej trudności zarówno podmiotom wyznaczonym do ich realizacji, jak i ich beneficjentom.

W porównaniu z dotychczas obowiązującymi przepisami nie ustanowiono jednolitych wzorów wniosku o przyznanie środków finansowych na uczestnictwo w programie lub przedsięwzięciu, sprawozdania rocznego oraz raportu końcowego. Będą one każdorazowo określone w załącznikach do programu lub przedsięwzięcia tak, by były jak najlepiej dopasowane do realizacji ich celów i założeń.

Kolejną zmianą jest pozostawienie wyboru terminu składania wniosków o przyznanie środków finansowych na uczestnictwo w programie lub przedsięwzięciu do decyzji Ministra, wyrażonej w

treści danego programu lub przedsięwzięcia, przy czym program może przewidywać przyjmowanie wniosków w trybie ciągłym.

Na mocy projektowanej regulacji prawnej umożliwiona zostanie także przeprowadzenie oceny wniosków przez jednostkę organizacyjną posiadającą osobowość prawną, niebędącą jednostką naukową, której zlecono realizację programu lub przedsięwzięcia. Należy podkreślić, że przy ocenie wniosków, w odróżnieniu od stanu obecnego, stosowane będą kryteria szczegółowe, określone w programie lub przedsięwzięciu, tak by dostosować kryteria do specyfiki danego programu lub przedsięwzięcia. W rozporządzeniu wskazano tylko minimalne wymagania w odniesieniu do kryteriów.

Rozporządzenie nadaje dużą wagę ocenie realizacji zadań finansowanych w ramach programu lub przedsięwzięcia. Oprócz ogólnych przepisów dotyczących kontroli, wynikających z ustawy, przewidziano w szczególności pogłębione badanie sprawozdań rocznych i raportu końcowego, pod względem merytorycznym oraz formalnym, dla reprezentatywnej próby 10% projektów, realizowanych w ramach programu lub przedsięwzięcia.

W odniesieniu do stypendiów dla młodych naukowców zasadniczą zmianą jest uproszczenie procedury ubiegania się o stypendium, poprzez pominięcie w tym procesie jednostki naukowej zatrudniającej naukowca. Zgodnie z nowymi zasadami, wniosek o przyznanie stypendium, wraz z opinią opiekuna naukowego, składać będzie bezpośrednio wybitny młody naukowiec.

Przy ocenie wniosków uwzględniane będzie m.in. doświadczenie w zakresie komercjalizacji prowadzonych przez siebie prac badawczo-rozwojowych.

Nowe rozporządzenie proponuje też odmienny, w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów, tryb przekazywania stypendium, zakładający wypłacanie środków finansowych bezpośrednio stypendyście.

Kolejne przepisy regulują sposób rozliczania przyznanych środków finansowych na naukę, w tym umarzania, odraczania spłaty i rozkładania na raty należności finansowych.

W § 10 projektu rozporządzenia określono natomiast tryb postępowania w przypadku współfinansowania realizacji programu lub przedsięwzięcia określonego przez Ministra ze środków pochodzących z innych źródeł niż budżet państwa, będących w dyspozycji Ministra, o których mówi art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy o zasadach finansowania nauki. Zakłada to, że tego typu wnioski będą oceniane i realizowane tylko według reguł opisujących sposób wydatkowania środków pochodzących spoza budżetu państwa.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowane rozporządzenie oddziaływać będzie na jednostki naukowe i inne podmioty, które będą uprawnione do uzyskania wsparcia ze strony ministra właściwego do spraw nauki, na zasadach i według kryteriów określonych w poszczególnych programach i przedsięwzięciach.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia będzie przedmiotem uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji społecznych. Projekt skierowany zostanie do: Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP), Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (RGSW), Prezesa Polskiej Akademii Nauk (PAN), Rady Głównej Jednostek Badawczo-Rozwojowych (RGJBR), Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (FNP), Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Konfederacji Pracodawców Polskich, Business Centre Club, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” oraz Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych (OPZZ).

Projekt zamieszczony zostanie także w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

3. Wpływ projektu rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżet samorządu terytorialnego

Proponowana zmiana nie będzie miała wpływu na zmianę wysokości środków finansowych obecnie przeznaczonych w budżecie państwa na programy i przedsięwzięcia określone przez Ministra oraz na stypendia naukowe dla młodych naukowców.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Przedmiotowe rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

Realizacja programów Ministra, nakierowanych na rozwój młodych pracowników naukowych, powinna wpłynąć pozytywnie na strukturę wiekową kadr nauki w Polsce. Realizacja innych programów powinna zwiększyć skalę oddziaływania sfery nauki na rozwój gospodarczy kraju.

Można przewidzieć wzrost kwalifikacji pracowników naukowych w wyniku przyznania stypendiów naukowych młodym naukowcom.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców

Przedmiotowe rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na funkcjonowanie gospodarki i przedsiębiorczości. Natomiast bezpośredni wpływ na konkurencyjność, zwłaszcza innowacyjność przedsiębiorstw, będzie miała realizacja programów Ministra, dla których ramy regulacyjne stanowić będzie przedmiotowe rozporządzenie.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie wpływa w szczególny sposób na sytuację i rozwój regionalny.